

УДК 336.71(1-87)

*Ольга Абакуменко, Дмитро Бондаренко, Катерина Коваленко***ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ САНАЦІЙНИХ БАНКІВ***Ольга Абакуменко, Дмитрий Бондаренко, Екатерина Коваленко***ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ САНАЦИОННЫХ БАНКОВ***Olha Abakumenko, Dmytro Bondarenko, Kateryna Kovalenko***FOREIGN EXPERIENCE OF THE FUNCTIONING OF REMEDIAL BANKS**

Досліджено зарубіжний досвід використання механізму створення санаційних банків для виведення з банківського ринку проблемних банків та банківських установ, що опинилися у кризовому стані. Зокрема, значна увага приділена вивченню особливостей використання такого механізму в США як країні, де такі установи вперше були створені. У межах статті проаналізовано досвід таких держав, як: США, Канада, Німеччина, Нігерія, Корея, Тайвань, Японія у сфері створення санаційних банків. Також визначаються можливості адаптації зарубіжного досвіду використання інструментів створення цих установ в Україні.

Ключові слова: банківська установа, система страхування вкладів, санаційний банк, Федеральна корпорація зі страхування депозитів, криза, банківська система.

Рис.: 1. Бібл.: 14.

Исследован зарубежный опыт использования механизма создания санационных банков для выведения из банковского рынка проблемных банков и банковских учреждений, оказавшихся в кризисном состоянии. В частности, значительное внимание уделено изучению особенностей использования такого механизма в США как стране, где такие учреждения впервые были созданы. В рамках статьи проанализирован опыт таких стран, как: США, Канада, Германия, Нигерия, Корея, Тайвань, Япония в сфере создания санационных банков. Также определяются возможности адаптации зарубежного опыта создания этих учреждений в Украине.

Ключевые слова: банковское учреждение, система страхования вкладов, санационный банк, Федеральная корпорация по страхованию депозитов, кризис, банковская система.

Рис.: 1. Библ.: 14.

The article examines the international experience of using the mechanism of creation bridge banks for taking out of the banking market failed banks and banking institutions that turned out to be in the crisis. In particular, considerable attention is given to the features of using this mechanism in the United States where such institutions were first established. The article analyses the experience of the bridge bank creation in the countries like: USA, Canada, Germany, Nigeria, Korea, Taiwan and Japan. It also determines the possibility of adapting foreign experience for the creation of these institutions in Ukraine.

Key words: banking institution, deposit insurance system, bridge bank, Federal Deposit Insurance Corporation, crisis, banking system.

Fig.: 1. Bibl.: 14.

JEL Classification: G 21

Постановка проблеми. Розвиток національної економіки залежить від ефективного функціонування банківської системи, оскільки в її межах формуються обсяги інвестиційних та кредитних ресурсів. Саме тому питання стабільності розвитку банківських установ завжди є актуальними та вимагають вивчення для постійного удосконалення законодавчої та методичної бази функціонування таких установ.

Кризові ситуації, які досить часто виникають у межах банківських систем, негативно впливають на розвиток ринку фінансових послуг та призводять до зниження довіри суб'єктів господарювання до діяльності фінансових посередників. Саме така ситуація ускладнює функціонування останніх та призводить до зниження темпів економічного зростання держави. Зазначене вище обумовлює необхідність реалізації ефективних механізмів, які б дозволяли убезпечити банківську систему від виникнення кризових явищ або принаймні сприяти зниженню їх негативного впливу.

Створення санаційних банків за своєю сутністю є процесом мінімізації негативних впливів від виникнення банків, що опинилися у кризовому стані, унаслідок дії різних факторів внутрішнього та зовнішнього характеру. Зазначені види установ були запроваджені як дієвий спосіб виведення з банківського ринку нежиттєздатних комерційних банків та з подальшим їх оздоровленням за рахунок коштів стратегічних інвесторів. Такий механізм дозволяє, насамперед, на перших етапах забезпечити виконання банками, що опинилися у кризовому стані, своїх зобов'язань перед клієнтами, реалізацію такими установами своєї поточної діяльності, що, у підсумку, не призводить до втрати фінан-

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

сових ресурсів клієнтами такого банку та не підриває довіри з їх боку до його діяльності і функціонування банківської системи загалом.

В Україні, незважаючи на перманентні кризи, що відбуваються у межах банківської системи, на сьогодні класичний механізм створення санаційних банків не використовується НБУ. Однак зарубіжний досвід свідчить, що незважаючи на досить незначну практику створення та функціонування санаційних банків у межах національних банківських систем розвинутих країн у порівнянні з традиційними методами подолання кризових явищ у таких системах, створення зазначених установ є досить ефективним способом оздоровлення банківської установи за рахунок, насамперед, коштів інвесторів, що дозволяє не витратити бюджетні ресурси та кошти центральних банків на окреслені цілі. Тому, на нашу думку, що досвід розвинутих країн у сфері створення санаційних банків є важливими з позиції розвитку вітчизняної банківської системи та потребує ґрунтовного вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання дослідження особливостей функціонування санаційних банків розглядалися у роботах таких учених: Копилюк О. І., Костюченко О. Є., Крилової В. В., Леонова С. В., Міщенко В. В., Осадчого Є. С., Партин Г. О., Чеховського Д. С., у межах яких аналізувалися умови формування санаційних банків у сфері функціонування банківських систем різних держав, вивчалися закономірності їх створення та специфічні риси законодавчого поля діяльності означених установ.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте у межах зазначених робіт не застосований системний підхід до вивчення зарубіжного досвіду функціонування санаційних банків, можливості його адаптації до національної банківської системи, що, на наше переконання, вимагає проведення додаткових досліджень.

Мета статті. Метою статті є дослідження зарубіжного досвіду функціонування санаційних банків, адаптація його до умов функціонування національної банківської системи.

Виклад основного матеріалу. Санаційний банк – це банківська установа, яка має відповідну ліцензію, утворюється на певний термін для управління операційною діяльністю збанкрутілого комерційного банку з метою пошуку стратегічного інвестора для такої установи з подальшим її продажем такому інвестору з передачею діючих якісних активів, застрахованих депозитів та основних фондів. Загалом можна зазначити, що створення санаційних банків є ще одним інструментом для держави у процесі підтримки стабільності банківської системи. Поглиблення теоретичної бази функціонування санаційних банків не можливо здійснити без вивчення особливостей виникнення таких установ та ретроспективного аналізу використання окресленого механізму для відновлення функціонування збанкрутілих банківських установ. Розглянемо історичні особливості зародження та розвитку санаційних банків.

Вперше санаційні банки були створені у США. Потреба у такій банківській установі виникла унаслідок банківської кризи 80-х років ХХ століття, проте лише у 1987 році Федеральна корпорація зі страхування депозитів (ФКСД) отримала право створювати такі банки відповідно до норм Закону «Про конкурентну рівність у банківській сфері» (Competitive Equality Banking Act). Сьогодні санаційний банк – організована ФКСД банківська установа для прийняття зобов'язань та надання послуг клієнтам банку-банкрута. Після її створення ФКСД безпосередньо надає їй кредити та гарантує застрахованим вкладникам безпеку їх заощаджень. Створення перехідної установи дає змогу ретельно дослідити стан банку й остаточно визначитися з альтернативними формами резолюції щодо його подальшого функціонування, а у разі кризи ліквідності – здійснити управління платоспроможністю установи для збереження за умови банкрутства вартості банку [1, с. 195].

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

Відповідно до Закону «Про банківську діяльність» від 1933 року ФКСД у США не мала права безпосередньо здійснювати виплати застрахованим вкладникам, а робилось це лише через новостворений національний банк – Національний банк зі страхування депозитів (Deposit Insurance National Bank) (НБСД). А вже у 1935 році відбулися зміни у Законі про банківську діяльність, які дали право ФКСД здійснювати виплати за вкладками, проте у подальшому ще були випадки використання НБСД, останній з яких відбувся у 1982 році, коли збанкрутував Penn Square Bank. Цей банк зазнав краху в результаті безвідповідального кредитування, а також наданні більше 1 млрд дол США як синдікованих кредитів (loan participations) іншим банкам по всій Америці. У результаті цього він збанкрутував із 263 млн дол незастрахованих та 207 млн дол США застрахованих депозитів. У ФКСД не було жодних варіантів для обмеження втрат страхового фонду, тому довелося здійснювати виплати по депозитах. На той час це була найбільша сума відшкодувань за всю історію Корпорації: НБСД виплатив до 10 млн дол за два місяці. Проте незастраховані вкладники зазнали втрат, оскільки жоден комерційний банк не був здатний взяти на себе таку суму вкладів.

Потребу у створенні санаційного банку продемонструвало найбільше на той час в історії банкрутство Continental Illinois National Bank у 1984 році. Цей банк вважався сьомим за величиною банком у США (близько 40 млрд дол в активах), а справа із його врегулюванням тривала сім років і завершилася лише у 1991 р. Багато непотрібних ускладнень та затримка резолюції були наслідками відсутності механізму санаційного банку. Так, наприклад, ускладнюючими аспектами стало те, що регулятор пообіцяв захищати інтереси всіх банківських кредиторів, використовував комплекс відкритої банківської допомоги (open bank assistance), що потребувала узгодження із акціонерами, тощо [12].

У 1987 році Конгрес затвердив за ФКСД право створення санаційного банку для реструктуризації проблемних установ. Відповідно до Закону ФКСД може засновувати санаційний банк, якщо рада директорів визначає цей метод як рентабельний та такий, що потребує при цьому мінімальних витрат. Спочатку терміни функціонування такої установи сягали 2 років із можливістю подовження на 1 рік, а у 1989 році терміни змінилися до 2 років із можливістю триразового подовження на 1 рік.

Вперше ФКСД використала санаційний банк у жовтні 1987 року, коли був закритий Capital Bank & Trust Company (Луїзіана). Також у 1988 запровадження механізму санаційного банку потребувала Grenada Sunburst System Corporation (Міссісіпі). ФКСД було визначено, що в цих випадках використання окресленого механізму було б найбільш рентабельним способом збереження наявних банківських послуг та надання необхідного часу для організації операційної діяльності такого банку (рис.).

Деякі із перших санаційних банків – First Republic Bank (Техас), MCorp, Texas American Bancshares – включали в собі багато банків у складі холдингової компанії. First Republic Bank містив 40 збанкрутих банків в одному санаційному банку; MCorp поєднав 20 банків-банкрутів, Texas American Bancshares – 24 банки-банкрути в одному санаційному банку. У цей період політика ФКСД полягала в тому, щоб продати великі установи цілими, а не частинами чи філіями, саме тому збанкрутілі банки холдингових компаній були зосереджені в одному санаційному банку. У кожній із процедур всі депозити, навіть незастраховані, переходили до такої банківської установи, а остаточне рішення про заснування санаційного банку базувалося на тому, чи був цей метод менш затратний, ніж просто ліквідація банку-банкрута. У випадку із вищеназваними банками ФКСД швидко знайшла інвестора для банків, ще до входження у санаційний банк, проте обслуговуючий банк керував санаційним банком у межах договору, поки узгоджувалися остаточні умови угоди.

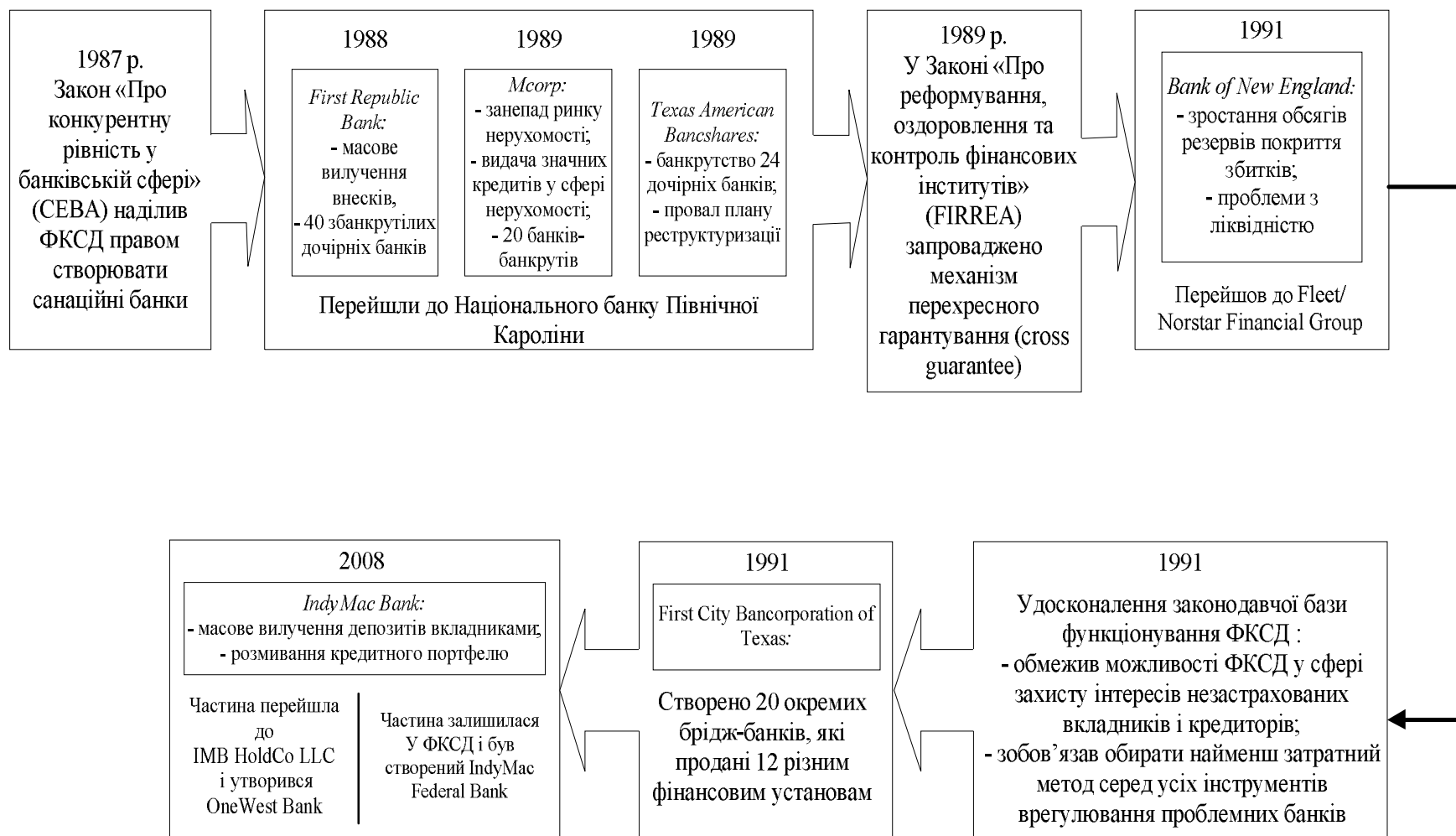

Рис. Історичні дані щодо застосування механізму санаційного банку ФКСД у США

Джерело: складено авторами.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

У 1989 році Конгрес прийняв Закон «Про реформування, оздоровлення та контроль фінансових інститутів» (Financial Institutions Reform, Recovery and Enforcement Act, FIRREA), запровадив перехресне гарантування (cross guarantee). Це дозволило ФКСД відшкодовувати частину своїх витрат на ліквідацію або підтримку проблемних застрахованих установ за допомогою перекидання цих затрат на платоспроможні застраховані підрозділи тієї самої холдингової компанії. Вперше використання санаційного банку в поєднанні з перехресним гарантуванням відбулося у процесі відновлення нормального фінансового стану та роботи Bank of New England (Массачусетс) у 1991 році. Банк Нової Англії вважався найбільшим з трьох філій New England Corporation, а його банкрутство було спричинене різким зростанням необдуманого кредитування нерухомості. Після оголошення про значне зростання резервів на покриття збитків та зниження депозитного фінансування БНА зазнав серйозних проблем із ліквідністю та подальшого краху [9]. Коли, зрештою, дві з трьох філій Корпорації Нової Англії збанкрутували, третій платоспроможний банк (Maine National Bank) був конфіскований ФКСД для реалізації перехресного гарантування. Всі зазначені банки були одразу переведені до санаційного банку, а Корпорація при цьому, як і раніше, захищала права незастрахованих вкладників та кредиторів. Однак у результаті реалізації вищенаведеного механізму щодо відновлення фінансової стабільності банківських установ виник значний масив критики у бік ФКСД щодо значних відмінностей у процесах оздоровлення малих та великих банків. Це у подальшому призвело до удосконалення законодавства, у результаті чого можливості Корпорації захищати інтереси незастрахованих вкладників та кредиторів зменшилися [12].

У подальшому американське законодавство постійно удосконалювалося у сфері створення та підтримки функціонування санаційних банків. Так, наприклад, ще у 1992 році було прийнято зміни, відповідно до яких ФКСД повинна була приймати рішення про створення санаційних банків лише у випадках, коли цей механізм був найбільш ефективним, вигідним та менш витратним. З початку застосування такого механізму і до 1994 року в США ФКСД використовувалося десять разів з метою надання допомоги 114 збанкрутілим банкам із загальними активами на суму 89,9 млрд дол США. У результаті було утворено 32 санаційні банки.

У 2008 році із 15 страхових випадків ФКСД здійснило закриття 13 неплатоспроможних банків із переведенням всіх застрахованих депозитів до фінансово стійких банків, а в одному випадку – до санаційного банку (IndyMac Bank) [2]. До свого банкрутства IndyMac Bank вважався найбільшим ощадно-кредитним товариством у Лос-Анджелесі, а у липня 2008 році став четвертим за величиною банком-банкрутом у США. ФКСД виставила банківську установу на аукціон, і значна частка бізнесу була продана ІМВ HoldCo LLC, яка перетворила його на OneWest Bank. Частина активів та зобов'язань була збережена за Корпорацією, на основі якої пізніше було засновано санаційний банк IndyMac Federal Bank з метою контролю активів банку, його забезпечених зобов'язань, а також застрахованих депозитних рахунків.

Канадська Корпорація Страхування Депозитів (Canada Deposit Insurance Corporation) не має такої довгої практики застосування механізму санаційного банку, як у США. У результаті змін у Законі про ККСД, що набули чинності 1 липня 2009 року, ККСД набула права засновувати окреслений механізм які засіб збереження вартості бізнесу та фінансової стабільності в системі загалом у ситуації, коли один із учасників цієї системи не є життєздатним. Передбачається, що такий банк переймає, як мінімум, всі застраховані внески. Активи, що не були передані до санаційного банку, залишаються у складі банка-банкрута і підлягають процесу ліквідації. Санаційний банк у Канаді може працювати протягом 2 років (з можливістю пролонгації на 1 рік загалом до 5

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

років) і буде припинений у результаті продажу активів банку або ж упорядкованого згорання бізнесу [8]. У річному звіті ККСД за 2011 рік підкреслювалося, що Корпорація спрямовує багато зусиль на реалізацію заходів із підтримки санаційного банку як інструменту врегулювання. Хоча і практичного застосування механізму санаційного банку в Канаді ще не було, проте адаптація світової практики його застосування та удосконалення нормативного поля функціонування відповідних банків триває постійно.

У Німеччині в 2011 році вступив у силу Закон про реструктуризацію Німецького банку (The German Bank Restructuring Act), який законодавчо визначив санаційний банк як один із інструментів реструктуризації. Від того часу в цій країні почалася історія розвитку таких установ, проте на практиці використати їх ще не довелося. Санаційний банк у Німеччині має такі характеристики: створюється за ініціативи Федерального управління фінансового нагляду Німеччини (BaFin); ідея полягає у передачі частини активів та зобов'язань банку, які є суттєвими для фінансової системи, до новоствореного іншого банку у той час як активи, які не є істотними для фінансової системи, залишаються із неплатоспроможною кредитною установою; розпорядження про передачу може бути видано лише BaFin як вирішальний аргумент з аналізом впливу функціонування такого банку на кредиторів або акціонерів [13].

До країн, що мають досвід застосування санаційного банку на практиці, належить Нігерія. Можливість створення санаційних банків передбачена статтею 39(1) Закону «Про НКСД» (Нігерійська Корпорація Страхування Депозитів), що прийнятий у 2006 році. У випадку, коли Центральний Банк Нігерії (ЦБН) визначає, що банк, застрахований НКСД, знаходиться у стані банкрутства, відповідні державні органи влади можуть заснувати санаційний банк. У серпні 2011 ЦБН року анулював ліцензії трьох банків: Afribank, Spring Bank, а також Bank PNB, які більше не демонстрували достатнього потенціалу та спроможності до рекапіталізації. Відповідно до нової угоди НКСД сформувала санаційні банки та перевела до них визначені активи і зобов'язання у такому порядку: MainStreet Bank Limited перейняв на себе активи та зобов'язання Afribank; Keystone Bank Limited взяв на себе активи і зобов'язання Bank PNB, а Enterprise Bank Limited – Spring Bank. Компанія із керування активами Нігерії (AMCON) одразу придбала у НКСД три санаційні банки, заплативши при цьому 679 млрд нігерійських найр (н.н.) для задоволення мінімальних вимог до розміру капіталу (25 млрд н.н.) та вимоги до достатності капіталу (15%). MainStreet Bank Limited отримав 285 млрд н.н., Keystone Bank Limited – 283 млрд н.н., а Enterprise Bank Limited – 111 млрд н.н. [4]. У результаті за допомогою механізмів створення санаційних банків було відновлено фінансову спроможність банківських установ, наприклад, прибуток до оподаткування MainStreet Bank у грудні 2013 року становив 13 млрд н.н., а Enterprise Bank зафіксував прибуток до оподаткування в сумі 3 млрд н.н. У 2014 році було оголошено про визначення інвесторів, які будуть переймати активи та зобов'язання Mainstreet Bank та Enterprise Bank. Ними стали Skye Bank та Heritage Bank відповідно. Обидва банки вже завершили виплату 100 % акцій і станом на початок 2015 року вже проводився процес повної інтеграції [3].

У Кореї у 1996 році була створена Корейська Корпорація зі Страхування Депозитів (Korea Deposit Insurance Corporation) (ККСД) з метою захисту вкладників та підтримки стабільності фінансової системи. Санаційний банк “Hanaeum Merchant Bank” був створений у кінці 1997 року, щоб перейняти на себе активи та зобов'язання закритих торгових банків (припинило діяльність 14 торгових банків, з яких 10 були закриті) [6]. Управління та організацію санаційних банків здійснюють ККСД та Служба фінансового нагляду (Financial Supervisory Service), проте санаційний банк є по суті квазідочірньою компанією ККСД. Період існування зазначеної установи – 3 роки (із можливістю 1-річного подовження), причому ККСД має ліквідувати санаційний банк у разі закін-

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

чення періоду його існування. Перший санаційний банк сучасного типу був створений у Кореї у 2005 році, коли збанкрутували Arim Mutual Savings Bank та Nanjung Mutual Savings Bank. Санаційний банк мінімізував вплив на реальний сектор економіки за допомогою стабільного надання фінансових послуг, а також спростив процес продажу кількох ощадних банків і підтримав їх вартість [10]. За період з 2005 по 2012 рік механізм створення санаційного банку було застосовано до 21 ощадної банківської установи із 38 проблемних ощадних банків загалом [11].

У Тайвані Центральну Корпорацію зі Страхування Депозитів (Central Deposit Insurance Corporation) було засновано у 1985 році. Разом зі Службою фінансового нагляду ЦКСД здійснює контроль за санаційними банками відповідно до норм законів «Про банківську діяльність» та «Про страхування депозитів». На практиці цей механізм для регулювання проблемних банків ще не використовувався. Однак у законодавчому полі встановлені особливості проведення порядку створення санаційних банків, період їх функціонування (2 роки із можливістю подовження на 1 рік; у випадку відсутності інвестора протягом цього періоду банк буде ліквідовано, а ЦКСД бере на себе всі витрати по цьому процесу тощо) [10]. Відсутність досвіду застосування санаційних банків у практичній площині свідчить про те, що держави органи влади у сфері регулювання банківської діяльності схильні застосовувати більш швидкі за своїм впливом інструменти, які використовуються, як правило, комплексно. Найбільш поширеним способом виведення банківських установ з фінансового ринку країни у Тайвані є метод R&A (близько 55 % випадків) та відшкодування втрат (Paybox) (82 %) тощо [13].

В Японії Корпорація зі страхування депозитів (Deposit Insurance Corporation of Japan) (КСДЯ) була заснована у 1971 році. КСДЯ визначається ініціатором заснування санаційних банків, які є дочірніми компаніями Корпорації. До таких установ передаються всі операції збанкрутілого банку, які і продовжують їх виконання. Тривалість існування – 2 роки із можливою пролонгацією на 1 рік, а якщо виникнуть збитки, КСДЯ може їх компенсувати [10]. Відповідно до норм Закону «Про страхування депозитів» КСДЯ вперше заснувала у березні 2002 року Санаційний банк Японії (Bridge bank of Japan), власний капітал якого становив 2,050 млн ієн. Цей банк був використаний стосовно Ishikawa Bank і Chubu Bank та був ліквідований у березні 2004 р. після досягнення встановленої мети [7]. Після цього Корпорація проводила операції, що переважно стосувалися ліквідації справ цих двох банків. У результаті ліквідація Chubu Bank завершилася у лютому 2009 року, а Ishikawa Bank – у травні 2014 року.

У лютому 2004 року було засновано другий санаційний банк The Second Bridge Bank of Japan із капіталом у 2,12 млрд ієн як дочірню компанію КСДЯ. Зазначений банк був створений для тимчасового продовження операцій проблемної кредитної установи, розпоряджався її активів та зобов'язаннями у зв'язку з відсутністю інвестора, який мав можливість і зацікавленість до управління такою компанією.

The Incubator Bank of Japan, що збанкрутував у вересні 2010 року, передав частину своїх операцій до The Second Bridge Bank of Japan. У кінці грудня 2011 року КСДЯ перевела всі випущені акції санаційного банку до AEON Bank, який був обраний остаточним набувачем The Incubator Bank of Japan. Санаційний банк став дочірньою компанією AEON Bank із новою назвою AEON Community Bank, Ltd [5].

Отже, проведений історичний аналіз створення санаційних банків, свідчить, що такий механізм є досить розповсюдженим у практиці регуляторних органів у сфері банківської діяльності розвинутий країн світу. Не дивно, що санаційний банк належить до двадцяти одного ключових принципів ефективної системи страхування депозитів, що опубліковані Міжнародною асоціацією страховиків депозитів (International Association of Deposit Insurers). Ці принципи призначені для підвищення ефективності системи

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

страхування вкладів, і вони ґрунтуються на проведених дослідженнях та практичному досвіді країн-учасників цієї Асоціації, доказом чого є успішна практика застосування механізмів санаційних банків зазначених країнах.

Висновки. Таким чином, у статті досліджено зарубіжний досвід функціонування санаційних банків у різних країнах світу. Визначено, що санаційний банк – це банківська установа, яка має відповідну ліцензію, утворюється на певний термін для управління операційною діяльністю збанкрутілого комерційного банку з метою пошуку стратегічного інвестора для такої установи з подальшим її продажем такому інвестору з передачею діючих якісних активів, застрахованих депозитів та основних фондів. Також у межах статті проаналізовано досвід таких країн, як: США, Канада, Німеччина, Нігерія, Корея, Тайвань, Японія у сфері створення санаційних банків. Зазначено, що вперше санаційні банки були створені у США. Потреба у такій банківській установі виникла внаслідок банківської кризи 80-х років ХХ століття, проте лише у 1987 році Федеральна корпорація зі страхування депозитів (ФКСД) отримала право створювати такі банки відповідно до норм Закону «Про конкурентну рівність у банківській сфері».

Загалом, можна констатувати, що у світі вже накопичений досить значний масив використання механізмів створення санаційних банків для виведення проблемних банківських установ з фінансового ринку. Україна має всі можливості скористатися накопиченим досвідом та сформувати законодавчу, нормативну та методологічну базу формування та функціонування таких установ. Однак, на сьогодні в нашій державі можемо спостерігати процес підміни понять, коли санаційними банками називають установи, які такими не є, враховуючи класичний світовий досвід до розгляду їх змісту та сутності. Саме тому удосконалення нормативного поля функціонування санаційних банків може створити додаткові інструменти відновлення платоспроможності банківських установ з мінімальним витрачанням коштів НБУ і державного бюджету та залученням приватних інвестицій до управління такими об'єктами.

Список використаних джерел

1. *Партин Г. О.* Відновлення фінансової стійкості української банківської системи на основі створення «тимчасового» та «проблемного» банків / Г. О. Партин, О. М. Крачковська // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2010. – № 691. – С. 193–200.
2. *Турбанов А. В.* Ключевые принципы для эффективных систем страхования депозитов и российская система страхования вкладов [Электронный ресурс] / А. В. Турбанов, Н. Н. Евстратенко. – Режим доступа : www.asv.org.ru/agency/appearance/001.doc.
3. *AMCON transfers ownership of bridge banks to Skye, Heritage* // New Telegraph Wednesday. – 2015. – January [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amcon.com.ng/MediaCenter/AMCON-transfers-ownership-of-bridge-banks-to-Skye.aspx>.
4. *Bukola Idowu.* Bridge banks: An opinion against liquidation / Bukola Idowu [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.newsdirectonline.com/columns.php?ID=16>.
5. *Business Transfer of the Incubator Bank of Japan for the Second Time* [Електронний ресурс] // Deposit Insurance Corporation of Japan. – 2011. – Режим доступу: https://www.dic.go.jp/english/e_shinko/e_shokei/index.html.
6. *Carl-Johan Lindgren.* Financial sector crisis and restructuring: lessons from Asia [Електронний ресурс] / International Monetary Fund. – 1999. – Режим доступу: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/op/opfinsec/op188.pdf>.
7. *Completion of liquidation of the Bridge Bank of Japan* [Електронний ресурс] / Deposit Insurance Corporation of Japan. – 2014. – Режим доступу: http://www.dic.go.jp/english/e_katsudo/e_hatanshori/e_ketsuryo.html.
8. *Longworth David.* Bank of Canada Liquidity Facilities: Past, Present, and Future [Електронний ресурс] / D. Longworth // C.D. Howe Institute. – 2010. – February. – Режим доступу : <http://www.bankofcanada.ca/2010/02/liquidity-facilities-past-present-future/>.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

9. *Managing the crisis: the FDIC and RTC experience 1980-1994* // Federal Deposit Insurance Corporation. – 1998. – August [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.fdic.gov/bank/historical/managing/>.

10. *Hatano M. Bridge Bank Schemes in the Asian Region: Past Experience and Perspectives* // International Conference on Enhancing the Effectiveness of Deposit Insurance Operation, Hanoi March, 2007.

11. *Resolution Experiences and DIF Management in Korea* [Електронний ресурс] / Korea Deposit Insurance Corporation. – 2013. – March. – Режим доступу: <https://www.dic.go.jp/katsudo/kokusai/roundtable/7th/2013.3.15g.pdf>.

12. *The history of bridge banks in the United States* [Електронний ресурс] / Jack Reidhill, Lee Davison, Elizabeth Williams // Federal Deposit Insurance Corporation. – Режим доступу: <http://www.norges-bank.no/Upload/import/konferanser/2005-06-16/data/reidhill.ppt>.

13. *Winter F. Bank Restructuring Legislation in Germany* [Електронний ресурс] / Frederik Winter // AEDBF Conference in Athens. – 2012. – October. – Режим доступу: http://www.aedbf.eu/fileadmin/eu/pictures/news/2012/athens/presentations/02_WINTER.pdf.

14. *Yvonne Fan. Role of Deposit Insurance in Bank Resolution - International Guidance & Taiwan Experience* [Електронний ресурс] / Yvonne Fan // Central Deposit Insurance Corporation. – 2011. – Режим доступу : http://www.cdic.gov.tw/public/Attachment/DIV_International_Seminar.ppt.

References

1. Partyn, H.O. (2010) Vidnovlennia finansovoi stiijkosti ukrainskoi bankivskoi systemy na osnovi stvorennia „ty`mchasovoho” ta „problemnoho” bankiv [Restoring financial stability of the Ukrainian banking system through the establishment of „temporary” and „problem” banks]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu “Lvivska politehnika”. Menedzhment ta pidpriemnyctvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku – Visnyk of National University Lviv Polytechnic*, no. 691, pp. 193–200 (in Ukrainian).

2. Turbanov, A.V., Evstratenko, N.N. *Kliuchevye printsipy dlya effektivnykh sistem strahovaniya depozitov i rossiyskaya sistema strahovaniya vkladov* [Core Principles of the Effective Deposit Insurance Systems and the Russian deposit insurance system] www.asv.org.ru/agency/appearance/001.doc. Retrieved from www.asv.org.ru/agency/appearance/001.doc.

3. AMCON transfers ownership of bridge banks to Skye, Heritage // New Telegraph Wednesday. – 2015. – January. Retrieved from <http://www.amcon.com.ng/MediaCenter/AMCON-transfers-ownership-of-bridge-banks-to-Skye.aspx>.

4. Bukola Idowu. Bridge banks: An opinion against liquidation / Bukola Idowu. Retrieved from: <http://www.newsdirectonline.com/columns.php?ID=16>.

5. *Business Transfer of the Incubator Bank of Japan for the Second Time* [Електронний ресурс] // Deposit Insurance Corporation of Japan. – 2011 Retrieved from: https://www.dic.go.jp/english/e_shinko/e_shokei/index.html

6. Carl-Johan Lindgren. *Financial sector crisis and restructuring: lessons from Asia* [Електронний ресурс] / International Monetary Fund. – 1999. – Retrieved from: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/op/opfinsec/op188.pdf>.

7. *Completion of liquidation of the Bridge Bank of Japan* [Електронний ресурс] / Deposit Insurance Corporation of Japan. – 2014. – Retrieved from: http://www.dic.go.jp/english/e_katsudo/e_hatanshori/e_ketsuryo.html.

8. Longworth David. *Bank of Canada Liquidity Facilities: Past, Present, and Future* / D. Longworth // C.D. Howe Institute. – 2010. – February. – Retrieved from <http://www.bankofcanada.ca/2010/02/liquidity-facilities-past-present-future/>.

9. *Managing the crisis: the FDIC and RTC experience 1980-1994* // Federal Deposit Insurance Corporation. – 1998. – August. Retrieved from: <https://www.fdic.gov/bank/historical/managing/>.

10. *Hatano M. Bridge Bank Schemes in the Asian Region: Past Experience and Perspectives* // International Conference on Enhancing the Effectiveness of Deposit Insurance Operation, Hanoi March, 2007.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

11. Resolution Experiences and DIF Management in Korea [Електронний ресурс] / Korea Deposit Insurance Corporation. – 2013. – March. – Retrieved from <https://www.dic.go.jp/katsudo/kokusai/roundtable/7th/2013.3.15g.pdf>.

12. The history of bridge banks in the United States / Jack Reidhill, Lee Davison, Elizabeth Williams // Federal Deposit Insurance Corporation. – Retrieved from <http://www.norges-bank.no/Upload/import/konferanser/2005-06-16/data/reidhill.ppt>.

13. Winter F. Bank Restructuring Legislation in Germany / Frederik Winter // AEDBF Conference in Athens. – 2012. – October. Retrieved from: http://www.aedbf.eu/fileadmin/eu/pictures/news/2012/athens/presentations/02_WINTER.pdf.

14. Yvonne Fan. Role of Deposit Insurance in Bank Resolution - International Guidance & Taiwan Experience / Yvonne Fan // Central Deposit Insurance Corporation. – 2011. Retrieved from: http://www.cdic.gov.tw/public/Attachment/DIV_International_Seminar.ppt.

Абакуменко Ольга Вікторівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів підприємств і установ, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14027, Україна).

Абакуменко Ольга Викторовна – доктор экономических наук, профессор, зав. кафедры финансов предприятий и учреждений, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14027, Украина).

Abakumenko Olha – Doctor of Economics, Professor, Chief of Department of Finance of Enterprises and Institutions, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka Str., 14027 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: abakumenko.olga@gmail.com

Бондаренко Дмитро Володимирович – аспірант кафедри фінансів підприємств і установ, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14027, Україна).

Бондаренко Дмитрий Владимирович – аспирант кафедры финансов предприятий и учреждений, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14027, Украина).

Bondarenko Dmytro – post-graduate student of Department of Finance of Enterprises and Institutions, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka Str., 14027 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: bondarenko@mail.ru

Коваленко Катерина Олександрівна – магістр кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14027, Україна).

Коваленко Екатерина Александровна – магистр кафедры финансов, банковского дела и страхования, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, Чернигов, 14027, Украина).

Kovalenko Kateryna – master of Department of Finance, Banking and Insurance, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka Str., 14027 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: katyha2193@mail.ru